

Bernáth Aurél (1895-1982)*Festőnő, 1942*Olaj, vászon, 86x130 cm
Jelezve jobbra lent: BA**Oeuvre katalógus:** 1942/86**Kiállítva:**

- Bernáth Aurél festőművész gyűjteményes kiállítása, Budapest, Ernst Múzeum, 1956–1957, 15. oldal
- Dr. Kováts László műgyűjteményének kiállítása, Szeged, Móra Ferenc Múzeum, 1974. március 31 – május 1., katalógus: 11.
- BAV 8. aukció, 10. tétel

Kikiáltási ár: 4 000 000 Ft / € 16 000Bernáth Aurél: *Festőnő*, 1943**Szolnok és Budapest között**

Bernáth Aurél 1945-től tanított a budapesti Képzőművészeti Főiskolán. Művészpédagógusi pályafutása azonban, az Örkényi-Strasser István szobrászművész által vezetett, Alkotmány utcai szabadiskolában indult. Bernáth 1942 és 1944 között itt alakította ki pedagógiai módszertanát, itt készült fel arra a felelősségteljes hivatásra, melyet azután huszonnyolc éven át töltött be a Képzőművészeti Főiskola tanáraként. Papp Oszkár, aki az Örkényi-Strasser-iskolában indult művészi pályáján, így emlékezett vissza erre az időszakra: „...Bernáth tanársága alaposan megerősítette az addig is elég jóhírű szabadiskola presztizsét, vonzerejét, melynek akkor legismertebb konkurensei Gallé, Jaschik, Koffán szabadiskolái voltak.”

Ezzel párhuzamosan, Bernáth 1941 és 1943 között, a nyári hónapok egy részét a szolnoki művésztelepen töltötte. A nemrég elhunyt Végvári Lajos művészettörténész emlékei szerint, a mester szabadiskolai növendékeit is magával vitte Szolnokra.

A „Festőnők” Bernáth művészetében

Festőnő címen először 1935-ben jelenik meg kép Bernáth oeuvre katalógusában. A nagyméretű (100x70 cm), lappangó pasztellképről korabeli fotográfia sem maradt fenn, pedig jelentős mű lehetett, mivel 1937-ben szerepelt a Nemzeti Szalon által Oslóban rendezett, reprezentatív magyar képzőművészeti kiállításon. Az itt bemutatott, 1942-ben készült, szintén *Festőnő* címet viselő olajkép, a második ilyen témájú alkotása a művésznek. Sajnos nincs közelebbi információnk, hogy Bernáth modellt alkalmazott-e festményéhez, vagy esetleg valamelyik tanítványát örököltette-e meg, Budapesten vagy Szolnokon? A harmadik, és az életműben utolsó *Festőnő* (a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményében) az előzőhöz időben igen közel, 1943-ban készült. Az utóbbi két változat, motívumaik és festésmódjuk hasonlósága mellett, a téma gyökeresen eltérő felfogású megoldását mutatják. A fekvő formátumú kép elsősorban az alkotói folyamatba enged bepillantást. Bernáth a bravúros mesterségbeli tudással festett csendéleti részlet és a születőfélben lévő kép a képben motívum színesebb foltjainak fókuszába helyezte modelljét. A valóság, és az alkotói képzelet által létrehozott „második valóság” határvonalán álló festőnő feszült figyelemmel koncentrált kitűzött feladatára. A hasonló tartásban, de a nézővel szembe forduló, 1943-as kép festőnője viszont a pillanatnyiságtól elvonatkoztatva, a teremtés aktusának megszemélyesítőjeként, a festészet erejébe vetett hit jelképeként jelenik meg előttünk.

Festő a festőről Konok Tamás Bernáth Aurélról

„Bernáth Aurél ma már klasszikusnak számító mester. A XX. század természetelvű festészetének egyik legjelentősebb magyar képviselője. Művészete ugyanúgy érték nekünk, mint a franciáknak Henri Matisse, Derain, Vlaminck vagy egy Pierre Bonnard, akiknek művei a kortárs művészekkel együtt a nagy múzeumokban és gyűjteményekben láthatók. Ők is a 'természetelvű' festészetben hittek. Talán különösnek tűnhet, hogy ezeket a sorokat én írom, aki növendékei közül, szemléletvilágától látszatra a legmesszebb kerültem. Közel negyven éve Párizsban élek, de túl a 65. éven ma is hiszem, hogy a mesterség megtanulása azon az úton át vezet az önálló szemléletalkításhoz, amit tőle tanultunk.” (Konok Tamás 1995)

Rum Attila

